

Department of Sindhi

Course Title: **Latifyat-II**

لطيفيات 2-

Semester: Sixth (6th)

Course Code: 601

Duration: 16 Weeks

Course Facilitator: **Dr. Phuloo Sunder**

Time: 3 Credit Hours

Total Marks: 100

ڪورس جو دائرو (Scope of the Course): ڇهين سيمسٽر جي هن ڪورس ۾ سنڌي اساسي شاعريءَ جي صنفن بيت ۽ وائي جي اوج، شاه لطيف جي ٻولي ۽ فڪر سمجهڻ لاءِ سندس ڪلام مان سُر سُهڻي، سُر ليلا چنيسر، سُر مومل راڻو، سُر مارئي، سُر ڪاموڏ، سُر سورڻ، سُر ڪيڏارو، ۽ سُر سارنگ جو فني ۽ فڪري اڀياس ڪيو ويندو. ان سان گڏ سنڌي سماج جي جوڙجڪ، عورت جي عظمت ۽ شاه لطيف جي سورمين جو سماجي ۽ نفسياتي اڀياس ڪرڻ شامل آهي.

ڪورس جا مقصد (Objectives of the Course): هي ڪورس پڙهڻ کان پوءِ شاگرد ان قابل بڻبا:

1. شاه لطيف جي شاعريءَ جي فني گھاڙيٽن ۽ ٻوليءَ جي وسعت کي سمجهي سگھندا.
2. سندس ڪلام ۾ موجود وحدت الوجود جي فلسفي کي سنڌي ماڻهن جي نفسيات، سنڌ جي سماجي ۽ ثقافتي حالتن جي پسمنظر جي روشنيءَ ۾ سمجهڻ جي قابل ٿيندا.
3. شاه لطيف جي ڪلام ۾ موجود امن، پيار، پائيجاري جي فڪر کي صوبائي، ملڪي ۽ عالمي امن ۽ پائيجاري جي لاءِ ڪتب آڻي سگھندا، ۽ دنيا ۾ وڌندڙ انتهاپسندي، تفرقن ۽ انتشار کي روڪڻ ۾ پنهنجو ڪردار ادا ڪرڻ جو ادراڪ حاصل ڪري سگھندا.
4. سنڌي ٻوليءَ ۾ وسعت ۽ پختگي ايندي، اهي ٻوليءَ کي صحيح لکڻ ۽ پڙهڻ جي حوالي سان ممڪن حد تائين قابل ٿيندا.
5. شاگردن ۾ امن محبت، پائيجارو، پاڻ اڀيڻ، خودداري، مسلسل محنت، بهادري، اجتماعي مفاد جهڙا انسانيت سان ڀرپور آدرشي جذبا اڀرنديا جن جي آڌار تي سماج لاءِ ڪارگر ثابت ٿيندا.
6. سنڌي سماج جي جوڙجڪ جي بنيادي عنصرن کي سمجهي سگھندا ۽ عورت جو مقام، خاص ڪري سنڌي عورت جو سنڌي سماج ۾ مقام شاه لطيف جي شاعريءَ جي پس منظر ۾ سمجهي سگھندا.

نصابي ڪتاب:

1. شاه جو رسالو بانهون خان شيخ شاه لطيف جيئڙ، ڪراچي يونيورسٽي 2007ع
2. شاه جو رسالو ڊاڪٽر گربخشاڻي ثقافتي کاتو، حڪومت سنڌ، 2018ع
3. شاه جو رسالو ڊاڪٽر نبي بخش بلوچ ثقافت کاتو حڪومت سنڌ 2000ع

Department of Sindhi

هفتو	ستاء	موضوع	ريمارڪس
پهريون هفتو	شاھ عبداللطيف ڀٽائي	سوانح، سندس دور جو حالتون ۽ فن	
ٻيو هفتو	سُر سُهڻي: فن	بيت ۽ وائيءَ جا گهاڙيٽا ۽ ٻولي	
ٽيون هفتو	سُر سُهڻي: فڪر	شاھ لطيف جي نظر ۾ سماج ۽ عورت جدوجهد، سچائي، ارادي جي پختگي، عشق، خود تي يقين، پاڻ اڀڻ وغيره	
چوٿون هفتو	سُر ليلا چنيسر: فن ۽ فڪر	بيت، ٻولي، شاھ لطيف جي نظر ۾ عورت سچائي، دوکو، شرڪ، سزا، سهاڳ، ڏهاڳ، پڇتاءُ وغيره	
پنجون هفتو	سُر مومل راڻو: فن	بيت ۽ وائيءَ جا گهاڙيٽا ۽ ٻولي	
ڇهون هفتو	سُر مومل راڻو: فڪر	شاھ لطيف جي نظر ۾ عورت، جماليات، عشق، ويراڳ، جدوجهد، پاڻ سچائڻ، پاڻ اڀڻ وغيره	
ستون هفتو	سُر ڪاموڏ: فن ۽ فڪر	بيت، ٻولي، جماليات، معاشي حالتون	
اٺون هفتو	مليٽرم		
نائون هفتو	سُر ماري: فن	بيت ۽ وائيءَ جا گهاڙيٽا ۽ ٻولي	
ڏهون هفتو	سُر ماري: فڪر	شاھ لطيف جي نظر ۾ عورت، حب الوطني، ظالم سان مهاڏو اٽڪائڻ	
يارهون هفتو	سُر سورڻ: فن	بيت ۽ وائيءَ جا گهاڙيٽا ۽ ٻولي	
ٻارهون هفتو	سُر سورڻ: فڪر	شاھ لطيف جو فن بابت نظريو	
ٽيڙهون هفتو	سُر سارنگ: فن	بيت ۽ وائيءَ جا گهاڙيٽا ۽ ٻولي	
چوڏهون هفتو	سُر سارنگ: فڪر	معاشي حالتون ۽ شاھ لطيف جي نظر ۾ فطرت	
پندرهنون هفتو	سُر ڪيڏارو: فن ۽ فڪر	بيت، ٻولي، شاھ لطيف جي نظر ۾ ڪربلا جو قضيعو	
سورهون هفتو	سنڌ ۽ شاھ لطيف	سنڌي سماج، شاھ لطيف ۽ عورت	
سترهون هفتو	امتحان		

➤ Assessment Criteria

Sessional Exams/ Activities in a Semester

Weight %

- Participation in Class Activities 10%
- Assignment/ Research Project 10%
- Quiz/ Test 10%
- Mid-Term 30%
- Final Exam of the Course 40%

Department of Sindhi

مددي ڪتاب :

1. پٽ جو شاهه ايڇ.ٽي. سورلي سنڌيڪا اڪيڊمي ڪراچي 1992ع
2. پيغام لطيف جي ايمر سيد روشني پبليڪيشن ڪنڊيارو
3. شاهه لطيف جي شاعري تنوير عباسي نيو فيلڊس پبليڪيشن، حيدرآباد 1989ع
4. شاهه، سچل، سامي محمد ابراهيم جويو روشني پبليڪيشن، ڪنڊيارو، حيدرآباد
5. شاهه لطيف جي شاعري مولانا دين محمد وفائي نيو فيلڊس پبليڪيشن حيدرآباد 1989ع
6. شاهه جي شاعريءَ ۾ عورت جو روپ ڊاڪٽر فهميده حسين پٽ شاهه ثقافتي مرڪز 1993ع
7. شاهه جي شاعريءَ ۾ علامت نگاري ڊاڪٽر غلام نبي سڌايو پٽ شاهه ثقافتي مرڪز 1991ع
8. سنڌي ثقافت ۽ شاهه لطيف ڊاڪٽر شاهنواز سوڍر پٽ شاهه ثقافتي مرڪز 1992ع
9. ويرون ۽ وهڪرا پروفيسر علي نواز جتوئي سنڌ سڌار اڪيڊمي حيدرآباد 1993ع
10. شاهه لطيف جي ٻولي آفتاب ٻڙو پٽ شاهه ثقافتي مرڪز پٽ شاهه 1992ع
11. شاهه بحیثیت هڪ مفڪر مرتب : آفتاب ٻڙو شاه عبداللطيف ڀٽائي چيئر ڪراچي يونيورسٽي 1998ع
12. Shah Latif life his work ڊاڪٽر موتي لال جتوئي پٽ شاهه ثقافتي مرڪز 2006ع
13. شاهه لطيف جي شاعريءَ ۾ تشبيهون ۽ استعارا نگاري ڊاڪٽر ام ڪلثوم شاهه لطيف چيئر، ڪراچي 1992ع
14. سنڌ جو شاهه بدر ٻڙو شاه عبداللطيف ڀٽائي چيئر
15. ڌرتي تند نياز سين مرتب : ڊاڪٽر عبدالجبار جوڻيجو ۽ محمد قاسم بگهيو سنڌي ادبي بورڊ ڄامشورو 1988ع
16. شاهه ۽ سنڌ (ياڱو پهريون ۽ ٻيون) سهڙيندڙ: ڊاڪٽر فهميده حسين شاهه لطيف چيئر ڪراچي 1992ع
17. شاهه لطيف جي ٻولي ج، ع منگهائي شاه عبداللطيف ڀٽائي چيئر ڪراچي، 2004ع
18. لات جا لطيف جي آغا سليم سنڌي ادبي بورڊ ڄامشورو 2008ع
19. شاهه جي شاعريءَ جو جمالياتي اڀياس ڊاڪٽر شير محمد مهراڻي ثقافت کاتو حڪومت سنڌ 2013ع
20. شاهه لطيف جي شاعريءَ جو لسانياتي اڀياس ڊاڪٽر شازيه سفير سنڌي لئنگئيج اٿارٽي حيدرآباد
21. نوري، ناري ۽ عدم ڊاڪٽر ڦلڻو 'سندر' ميگهواڙ ثقافت کاتو، سنڌ حڪومت، 2018ع
22. ڪچان ڪڇاڙو حيدر علي لغاري اوسر پيڙهڪا مارچ 2007ع
23. ڪلاچي تحقيقي جرنل (سپ شمارا) ڊاڪٽر فهميده حسين / سليم ميمڻ شاه عبداللطيف ڀٽائي چيئر